

BARNEHAGEN SMÅTROLL

Årsplan 2026-2027

«ULIKHET ER MULIGHET»

Tilbakeblikk på forrige barnehageår

I barnehageåret 2025/2026 jobbet vi med temaet «ulikhet er mulighet». Med fokusområdene: Barnet som subjekt,Lek, Fysisk aktivitet & naturopplevelser, språk og 100-språklighet.

Høsten 2025 startet det opp en ny runde med kompetanseutvikling for barnehagene i Rana. Det ble tatt utgangspunkt i rammeplanens kapittel 1 om barnehagens verdigrunnlag og kapittel 4 om barns medvirkning. Det ble undersøkt forbindelser til verdiene subjektivitet, ulikhet og delaktighet I Reggio Emilia filosofien. Vi ble bedre kjent med begrepet delaktighet og hva det ville si for vårt arbeid sammen med barna.

Vi var med på språknettverk sammen med de andre barnehagene. Der det var erfaringsdeling, faglig innhold og refleksjon. Det blir nytt språknettverk dette barnehageåret med overskriften «det er språk i alt vi gjør» og mer fokus på musikk og uteliv.

Når vi har evaluert barnehageåret 25/26 ser vi at vi ønsker å fortsette å jobbe med temaet **«ulikhet er mulighet»** som rommer våre fokusområder som vi ønsker å ha dette barnehageåret.

VERDIGRUNNLAG

Verdigrunnlaget vårt bygger på visjonen vår:

Modige barn, i dag og for fremtiden

Med verdiene **kreativitet-omsorg-mot**

Modige barn i dag er barn som er kreative, som viser omsorg og mot.

Kreative til å tenke nye tanker og være nysgjerrig på omverden.

Omsorgsfulle til å bry seg om andre og til å kunne samarbeide.

Mot til å ta egne valg og stå for dem.

Modige barn har **tro på seg selv**.

Modige barn for fremtiden tenker vi handler om at de valgene, de mulighetene og den bagasjen vi får med oss fra vi er små gir grunnlag for å mestre livets utfordringer.

Vi tenker at visjonen er målet vårt. I et større perspektiv handler det om hvilket samfunn vi ønsker, på individnivå handler det om å ruste barn til å **mestre livet** og til å tåle med- og motgang (se mer utfyllende i dokumentet verdigrunnlag-årsplan del 1).

Fokusområder 26/27

- 100-språklighet /språk
- Lek
- Fysisk aktivitet
- Naturopplevelser
- Mangfold
- Delaktighet
- Rekom:

✓ De yngste barna og barnehagens leke og læringsmiljø.

✓ Språk og kommunikasjon-en forutsetning for demokratisk deltakelse

BarnA som subjekt- i fellesskapet

Langsom pedagogikk

«Ulikhet er mulighet»

Årets fokusområder er: Delaktighet, mangfold, lek, Fysisk aktivitet & naturopplevelser og språk /100-språklighet. Barna som som subjekt i fellesskapet og Langsom pedagogikk

I vårt pedagogiske arbeid sammen med barna tenker vi tverrfaglighet. Vi kan ikke jobbe med for eksempel bare språk eller fysisk aktivitet, men at alt henger sammen og utfyller hverandre. Det er vanskelig å skille områdene fra hverandre, når de er avhenging av hverandre for å kunne tilpasses subjektet, barnet. Områdene i fellesskap gir et større rom for læring, glede og det viktigste, at det oppleves som meningsfullt. At det vi gjør er meningsfullt er grunnleggende for at barnet kan kan oppleve delaktighet og medvirkning i fellesskapet.

At vi er ulike er en berikelse, for seg selv og for andre. At du er du og jeg er meg, og hva blir vi sammen? Det at vi er unike individer gjør at vi kan dele tanker og erfaringer og få enda større poteniale til en rikere opplevelsesverden.

Den viktigste arenaen i barnehagen er leken og barns lekelyst. Leken er indremotivert og kan foregå overalt, når som helst. Det er verdifull læring,utvikling og relasjoner i leken. Leken har sin egenverdi og må skje på barnas premisser og at de har sin frihet til å skape sitt eget fantastiske lekeunivers.

Vi fortsetter å jobbe med inspirerende språkmiljøer og iscenesettelse i forhold til bruk av det verbale språket. Å kommunisere og gjøre seg forstått er et grunnleggende behov for alle mennesker. Mange barn har bruk for ASK (alternativ supplerende kommunikasjon).Vi har bildestøtte på veggene, tematavler/temabøker og vi ser at det er blitt mer naturlig å støtte seg på for mange av barna. Et godt språkmiljø inviterer barna til å aktivt bruke og leke med språket. Et godt språklig forbilde tar tak i barnas lek med språket og de bruker enhver anledning til å skape språksprell. Det er språk i alt vi gjør!

100-språklighet er en forlengelse av det verbale språket. Det handler om å ha flere muligheter til å uttrykke seg på. For oss er det viktig at alle stemmene blir hørt, uavhengig hvilket språkuttrykk barnet foretrekker. Det kan være for eksempel; bygging/konstruksjon, musikk,dans,forme med leire/maling/tegning osv.

«Å være et subjekt er ikke en egenskap ved deg, men noe som oppstår i den andres handling»

Fysisk aktivitet & naturopplevelser er et av våre fokusområder som vi stadig snakker om viktigheten av. For å kunne strekke oss etter målet vårt som er «modige barn- i dag og for fremtiden». Vi tenker at fysisk aktivitet bidrar til bevegelseglede, balanse, koordinasjon og motorikk. Fysisk aktivitet er også en del av risikoleken, som bidrar til at barna får tatt risiskovurderinger og oppleve mestring.

Ute i naturen er det naturlige utfordringer for barna, uansett hvilken alder. For de minste er det nok utfordring å gå i ulent terreng på baksia. Etterhvert som de mestrer utfordringene, så øker vanskelighetsnivået. Sansene brukes aktivt når man opplever naturen. Det er lukter, smaker, lyder, synsinntrykk og masse muligheter for å stimulere berøringssansen. Å oppleve med hele seg!

Vi jobber med atelierkultur som er en pedagogisk grunnholdning, som kan skje overalt. Slik vi forstår det , så handler det om hvordan vi legger til rette for sanselig, skapende og utforskende virksomhet, både i det fysiske miljøet, men også i våre møter med det nysgjerrige barnet. Det handler om hvordan vi klarer å skape forbindelser mellom hendenes handling og tankens utvikling og hvordan vi kan hjelpe barn å omsette materialer og teknikker til språk.

Det krever at vi som pedagoger har en didaktisk beredskap, at vi har kunnskap og erfaring om barn og læring uten for faste planer som frarøver barna muligheten til å selv kunne konstruere sin kunnskap. At vi er tilstedeværende og lytter med hele oss, for å kunne få tak i barnas stemme, uansett hvilket språk som foretrekkes. Vi bruker pedagogisk dokumentasjon for å kunne observere, dokumentere og reflektere over egen praksis og for utvikling i vårt pedagogiske arbeid.

Det fysiske læringsmiljøet inne og ute må inneholde møteplasser der barna kan møtes for felles oppgaver, opplevelser og utfordinger.

Delaktighetskultur i barnehagen

Delaktighetskultur i barnehagen handler om at barn, ansatte og foreldre opplever at de har reell innflytelse på hverdagen. Det er ikke nok å bli hørt; det som blir sagt og gjort må også få betydning for fellesskapet. En delaktighetskultur kjennetegnes av at alle blir tatt på alvor, får bidra med sine perspektiver og opplever at de er viktige for fellesskapet. Delaktighet er samtidig en personlig erfaring som den enkelte må få mulighet til å eie og kjenne på.

Dette henger tett sammen med barns medvirkning og demokrati i barnehagen, slik det beskrives i rammeplanens kapittel 1 og 4. Måten vi iscenesetter det pedagogiske arbeidet på, og hvordan vi møter barn i hverdagen, har stor betydning for om barna opplever seg involvert og delaktige. Selv om vi ikke kan måle barns indre opplevelser, kan vi øve oss på å observere og lytte slik at vi får øye på tegnene som viser at barna har innflytelse og opplever tilhørighet. I praksis innebærer dette at barna får uttrykke sine meninger, ønsker og følelser gjennom verbalt språk, kroppsspråk og ulike uttrykksformer innenfor 100-språkligheten. De får påvirke lek, aktiviteter og hverdagsrutiner, og pedagogene tar barnas perspektiver på alvor ved å inkludere dem i planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens innhold. Medvirkningen skjer alltid med utgangspunkt i barnas alder, modenhet og forutsetninger, og gir et viktig grunnlag for utvikling av demokrati, ansvarsfølelse og medborgerskap.

Delaktighet er også en viktig verdi i personalgruppen. Når ansatte opplever at deres tanker, erfaringer og faglige vurderinger blir lyttet til, skapes et arbeidsmiljø preget av engasjement, ansvar og fellesskap. Vi ønsker en kultur der ideer, refleksjoner og erfaringer deles, og der det er rom for faglige diskusjoner og ulike perspektiver. Alle medarbeidere skal oppleve at de er involvert i det pedagogiske arbeidet, og at vi sammen arbeider mot felles mål. En slik kultur krever trygghet til å si fra, komme med innspill og bidra aktivt i utviklingen av barnehagen.

For familiene betyr delaktighet at de blir møtt som viktige samarbeidspartnere. Vi ønsker å ha en åpen og respektfull dialog der foreldrene opplever at deres erfaringer, tanker og innspill har verdi. Gjennom daglige samtaler, foreldresamtaler, møter og samarbeid skal familiene ha reelle muligheter til å påvirke barnas barnehagehverdag. Vi ser mangfoldet blant familiene som en ressurs og en styrke, og ønsker å synliggjøre hvordan ulikhet kan skape nye muligheter for læring, forståelse og fellesskap.

Gjennom tilbakeblikk og ukesslutt synliggjør vi det pedagogiske arbeidet vårt og reflekterer over hva som er viktig for barna akkurat nå. Barnas interesser, uttrykk og språk gir retning for det videre arbeidet og hjelper oss med å planlegge meningsfulle opplevelser og læringsprosesser.

Langsom pedagogikk

Langsom pedagogikk er et nytt og viktig fokusområde i vårt pedagogiske arbeid. Gjennom langsom pedagogikk ønsker vi å gi barna tid og rom til å utforske, undre seg og lære i sitt eget tempo. Vi ser på barnet som et subjekt i fellesskapet, der barnas tanker, uttrykk og initiativ danner grunnlaget for videre læringsprosesser. Dette henger nært sammen med våre fokusområder delaktighet, lek, språk og 100-språklighet, mangfold, fysisk aktivitet og naturopplevelser.

Når barn får tid til fordypning, kan de utvikle egne teorier, stille spørsmål og skape mening i møte med mennesker, materialer og omgivelsene rundt seg. I stedet for å ha fokus på raske resultater, legger vi vekt på prosessen og de erfaringene barna gjør underveis. Dette krever voksne som er til stede, lytter med hele seg og er nysgjerrige på barnas perspektiver. Slik kan vi få tak i barnas stemmer og skape et læringsmiljø der alle opplever betydningen av å være deltakere i fellesskapet.

Langsom pedagogikk kommer særlig til uttrykk gjennom lek, utforskning av naturen og arbeid med ulike uttrykksformer. Når barna får bruke sine «100 språk» gjennom blant annet bygging, tegning, maling, musikk, bevegelse og utforskning av naturmaterialer, får de mulighet til å uttrykke tanker, følelser og erfaringer på ulike måter. Vi ønsker å gi verdi til disse uttrykkene ved å stoppe opp, observere og følge barnas spor over tid.

Gjennom langsom pedagogikk ønsker vi å skape meningsfulle dager der barna får tid til å være nysgjerrige, kreative og modige. Vi tror at når barn får erfare at deres tanker og handlinger har betydning, styrkes troen på seg selv og evnen til å mestre livet, i dag og for fremtiden

Mangfold og gjensidig respekt- i møte med hverandre

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt.

Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap.

Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.

(Rammeplanen)

«Hvis vi sier at vi vil gi verdi til ulikheter i det barna gjør og tenker, må vi også gi verdi til ulikheter i det vi selv gjør og tenker» (Lyttende pedagogikk-Åberg/Taguchi)

- *Hvordan jobber vi for at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er?*
- *Hvordan kan vi synliggjøre det enkelte barns plass og verdi i felleskapet?*
- *Hvordan tilrettelegger vi for barns nysgjerrighet og undring?*
- *Hvordan bruker vi mangfoldet som en ressurs i vår barnehage?*

Dette er spørsmål vi ha med oss i hverdagen når vi planlegger og iscenesetter for barna. Pedagogene må være bevisst sin rolle i forhold til å fremme ulikheter som ressurs i felleskapet.

Samarbeidet

Lært nye ord og begreper

Opplevd naturen og dens fenomener

Brukt sansene

Vist følelser

Sortert søppel

Vist omsorg

Opplevd latter, glede og humor

Gjort seg nye erfaringer

Selvstendighet

Herjet

Kjent på mestringsfølelsen

Vært nysgjerrig

Opplevd samhold og fellesskap

Blitt kjent med nytt materiale

Hjulpet en venn og voksne

Når vi sier at barna har hatt **«en bra dag»…** eller, **«i dag har vi *bare* lekt»…**

så betyr det blant annet →

Opplevd konflikter og konfliktløsning

Hatt hvilestund

Opplevd vennskap

Blitt utfordret ut fra egne forutsetninger

Øvd på motorikken – fin og grovmotorikk

Opplevd tilstedeværende voksne

Hørt på musikk, sunget og danset

Vært et barn

Øvd på å kle å og av seg selv

Brukt kroppen og vært i fysisk aktivitet - sammen

Øvd på turtaking og deling med hverandre

Brukt fantasien

I bevegelse

Vært kreativ

Øvd på å kommunisere

«ULIKHET ER MULIGHET»

REKOM 2026-2027

Kompetansehevingen Rekom 26/27 er områdene:

- ✓ De yngste barna og barnehagens leke og læringsmiljø.
- ✓ Språk og kommunikasjon-en forutsetning for demokratisk deltakelse

Det blir lagt opp til ulike kursdager/forelsninger. Høsten 26 er det blant annet et kurs “Å jobbe med prosjekt med barnehagens yngste 1-3 år”.

Planleggingsdagen 20.11 er også en del av Rekom. Da skal personalet på fagdag med Hedvig Montgomery med temaet “Hvordan balansenre individ og gruppe I barnehagen”.

Vi har gode erfaringer fra forrige runde med Rekom og merker at det bidro til en god pedagogisk utvikling for oss i fellesskap.

“Uten den andre kan vi ikke forstå. Ettersom forståelse er noe vi skaper sammen, I språket og I våre andre uttryksformer.I en lyttende og forhandlende pedagogikk er vi oss bevisst dette. Vi har derfor sluttet å lete etter sannheten om barnet. Vi spør ikke lenger hva et barn er. I dialog med barnet spør vi heller hva et barn kan bli.”(Lyttende pedagogikk-Åberg/Taguchi)

BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

FN`s barnekonvensjon- barns rettigheter Barnekonvensjonen (fn.no)

Rammeplan

Lov om barnehager (https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64) og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (http://www.udir.no/rammeplan), danner grunnlaget for de verdier, mål og innhold vi jobber etter.

Årsplan(Verdigrunnlag del 1 og årets årsplan del 2)

Med bakgrunn i rammeplanens krav til innhold gjøres det valg for hva fokuset blir i barnehageåret. Evaluering av forrige barnehageår bidrar til fokus og innhold for årets årsplan. Årsplan gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter og andre.

Pedagogisk dokumentasjon

Pedagogisk dokumentasjon er et arbeidsdokument for personalet. Den konkretiserer hvordan gruppen skal jobbe ift årets fokusområde - Dokumentere prosesser, refleksjoner og evaluering og valg av veien videre - En kontinuerlig prosess gjennom hele året som synliggjør progresjon i arbeidet.

Tilbakeblikk og veien videre

Tilbakeblikkene synliggjør vårt pedagogiske arbeid og viser hvordan vi omsetter planene våre i praksis ut ifra innhold i årsplanen og forutsetningene hos barnegruppen. Planene fremover er et resultat av den jobben som er gjort og danner grunnlaget for veien videre.

Handlingsplan mot mobbing og krenkelser i Barnehagen Småtroll

Barnehagen har en handlingsplan som beskriver hvordan vi skal arbeide for å forhindre mobbing og krenkelser av barna. Den beskriver hva man skal gjøre for å forebygge og gjenkjenne mobbing/krenkelser blant barn og voksne, samt tiltak. Barnehagens HMS system har rutiner under «Barn og miljø». Disse omhandler psykososialt barnehagemiljø,makt, tvang, mobbing og annen krenkende atferd mot barn.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Å starte i barnehagen er for mange barn den første gangen de skal fungere i en sosial setting uten foreldrene tilstede. Det er barnas første løsrivelse. Det kan være litt skummelt for både liten og stor. Noen finner seg til rette med en gang, andre trenger litt lengre tid på å bli trygge. Trygghet og tillitt er derfor to viktige markører for oss. Det skal være trygt å være i barnehagen. Barna skal komme i barnehagen å kjenne at her er det godt å være. Her er jeg en del av felleskapet og jeg er viktig! Når barn er trygge og trives vil de utforske og utvikle seg.

Fordi barn er så forskjellige finnes det ingen fast oppskrift på hvordan tilvenningen skal foregå. Dialog med foreldrene er derfor det viktigste, slik at vi sammen kan finne den beste måten for hvert enkelt barn.

Overgang mellom småbarnsavdeling (Karius & Baktus) og storavdeling (Trollongan)

Om sommeren det året barna fyller 3 år flytter de opp på storavdelinga. I forkant av dette er de regelmessig på besøk på storavdelinga, og blir kjent med barna, de voksne og det fysiske miljøet. Det er et foreldremøte på våren/sommeren for å snakke om overgangen til storavdeling og forventninger rundt dette. Når dagen for overflytting er kommet, tar barna med seg sakerne og flytter til sine nye plasser på den nye avdelingen.

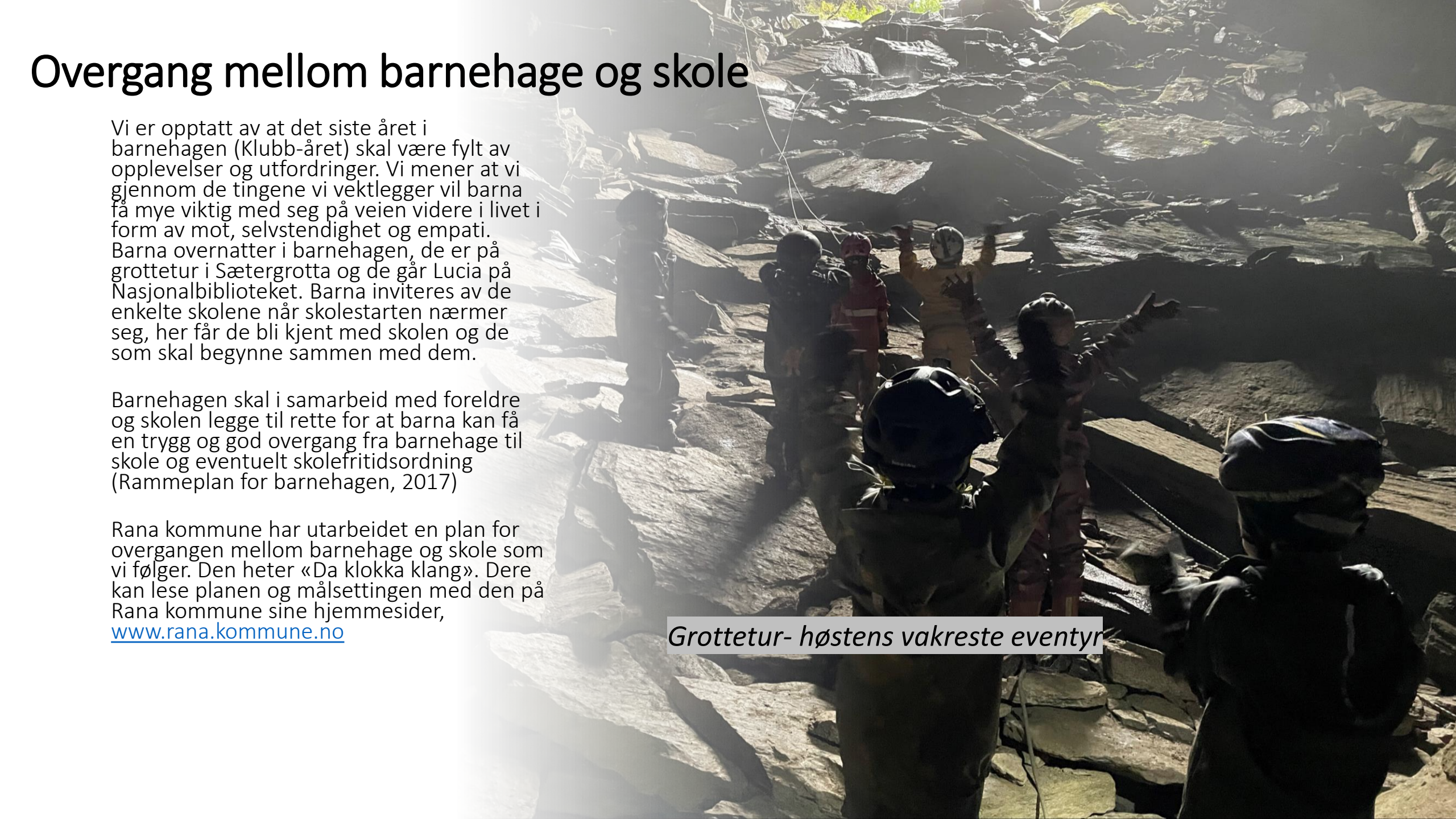

Overgang mellom barnehage og skole

Vi er opptatt av at det siste året i barnehagen (Klubb-året) skal være fylt av opplevelser og utfordringer. Vi mener at vi gjennom de tingene vi vektlegger vil barna få mye viktig med seg på veien videre i livet i form av mot, selvstendighet og empati. Barna overnatter i barnehagen, de er på grottetur i Sætergrotta og de går Lucia på Nasjonalbiblioteket. Barna inviteres av de enkelte skolene når skolestarten nærmer seg, her får de bli kjent med skolen og de som skal begynne sammen med dem.

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning (Rammeplan for barnehagen, 2017)

Rana kommune har utarbeidet en plan for overgangen mellom barnehage og skole som vi følger. Den heter «Da klokka klang». Dere kan lese planen og målsettingen med den på Rana kommune sine hjemmesider, www.rana.kommune.no

Grottetur- høstens vakreste eventyr

Samarbeid barnehage og hjem

I Barnehagen Småtroll legges det stor vekt på et godt samarbeid mellom barnehage og hjem. I barnehageloven står det: *«for å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.»*

Foreldrerådet består av alle foresatte i barnehagen og kan ta opp alt av interesse, ofte via foreldrerepresentantene.

Samarbeidsutvalget består av to foreldrerepresentanter og to representanter fra de ansatte. Årsplanen godkjennes i samarbeidsutvalget.

Samarbeidsutvalget 2026/2027:

Foreldrerepresentanter:

Stina Engesbakk

Susanne F. Bertheussen

Vara: Marianne Myhre

Personalrepresentanter:

Maiken Arctander

Elisabeth S.Pettersen

Vara: Emilie Langmo

Daglig leder er deltaker.

Personalet i Barnehagen Småtroll 2026-2027

Karius	Baktus	Tusseladdan	Dunderklompan	Klubben	Andre stillinger
Elisabeth Amundsen – Gruppeleder	Maiken Kristensen- Gruppeleder	Ann-Magritt Michalsen- Gruppeleder	Elisabeth Pettersen- Gruppelder	Maiken Arctander- Gruppeleder	Turid A.Kolåsæter- Daglig leder
Silje Sjonbotn- Barne og ungdomsarbeider	Iselin hanssen- Barnehagelærer	Martine Nordheim- Barnehagelærer	Elisabeth Juul- Barne og ungdomsarbeider	Gjermund Hilmarsen- Barnehagelærer	Erica Jenssen-fast vikar som er der det er behov
Therese Rokstad- Pedagogisk medarbeider	Grete Lein-Pedagogisk medarbeider	Berit Pettersen- Pedagogisk medarbeider	Ramona Otheliussen- Lærling	Anita Åsland- Pedagogisk medarbeider	Vi har vikarer som vi setter inn når det er behov☺
	Ida Skogmo- Pedagogisk medarbeider	Hedda Pettersen- Barne og ungdomsarbeider		Kristoffer Jamtli Opdal- Pedagogisk medarbeider	Emilie er i svangerskapspermisjon. Tilbake våren 2027
	Jeanette Johannessen- Pedagogisk medarbeider				

MODIGE BARN, I DAG OG FOR FREMTIDEN

Et nytt barnehageår er igang, med nye barn, nye voksne og nye gruppesammensettinger. Vi gleder oss til å danne nye relasjoner, vennskap, møte utfordringer og finne løsninger sammen.Viktigst av alt er at vi skal ha meningsfulle dager der vi formes sammen i fellesskap.

Det er VI som er Barnehagen Småtroll!

Mer utfyllende om vårt pedagogiske arbeid og det som skjer på gruppene kommer i tilbakeblikkene.

«Lar vi barns hender berøre verden i tilstrekkelig lang tid til at de lar seg berøre og bevege?»

